

T.C.
BAŞBAKANLIK
AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KURUMSAL MALİ DURUM
VE
BEKLENTİLER
RAPORU

ANKARA – 2009

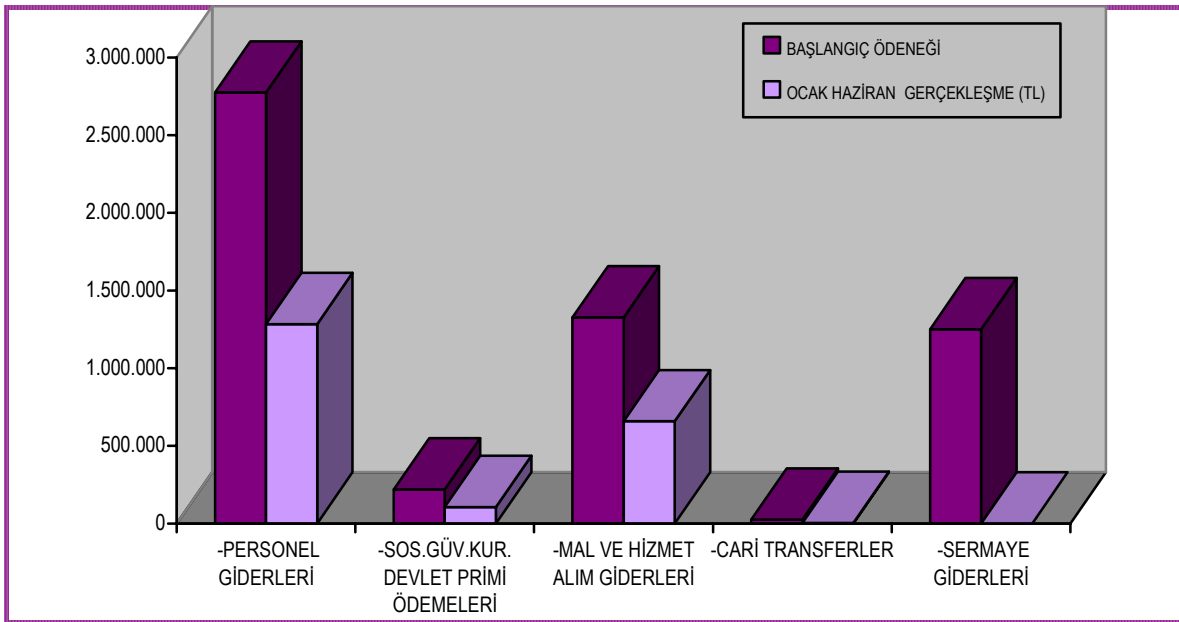
BAŞBAKANLIK
AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2009 YILI KURUMSAL MALİ DURUM
VE BEKLENTİLER RAPORU

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30'uncu maddesinde, genel yönetim kapsamındaki idarelerin, ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini Temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklayacakları hükme bağlanmıştır.

Genel Müdürlüğümüzün ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentileri ve hedefleri ile gerçekleştirilecek faaliyetlere ilişkin bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

1) OCAK -HAZİRAN 2009 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüne 2009 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla tahsis edilmiş bulunan 5.593.800 TL ödeneğin Ocak-Haziran 2009 döneminde 2.049.515 TL.lik kısmı harcanarak, başlangıç ödeneğinin % 37'si kullanılmış bulunmaktadır.



Grafik 1-Başlangıç Ödeneklerine Göre Gider Gerçekleşmeleri

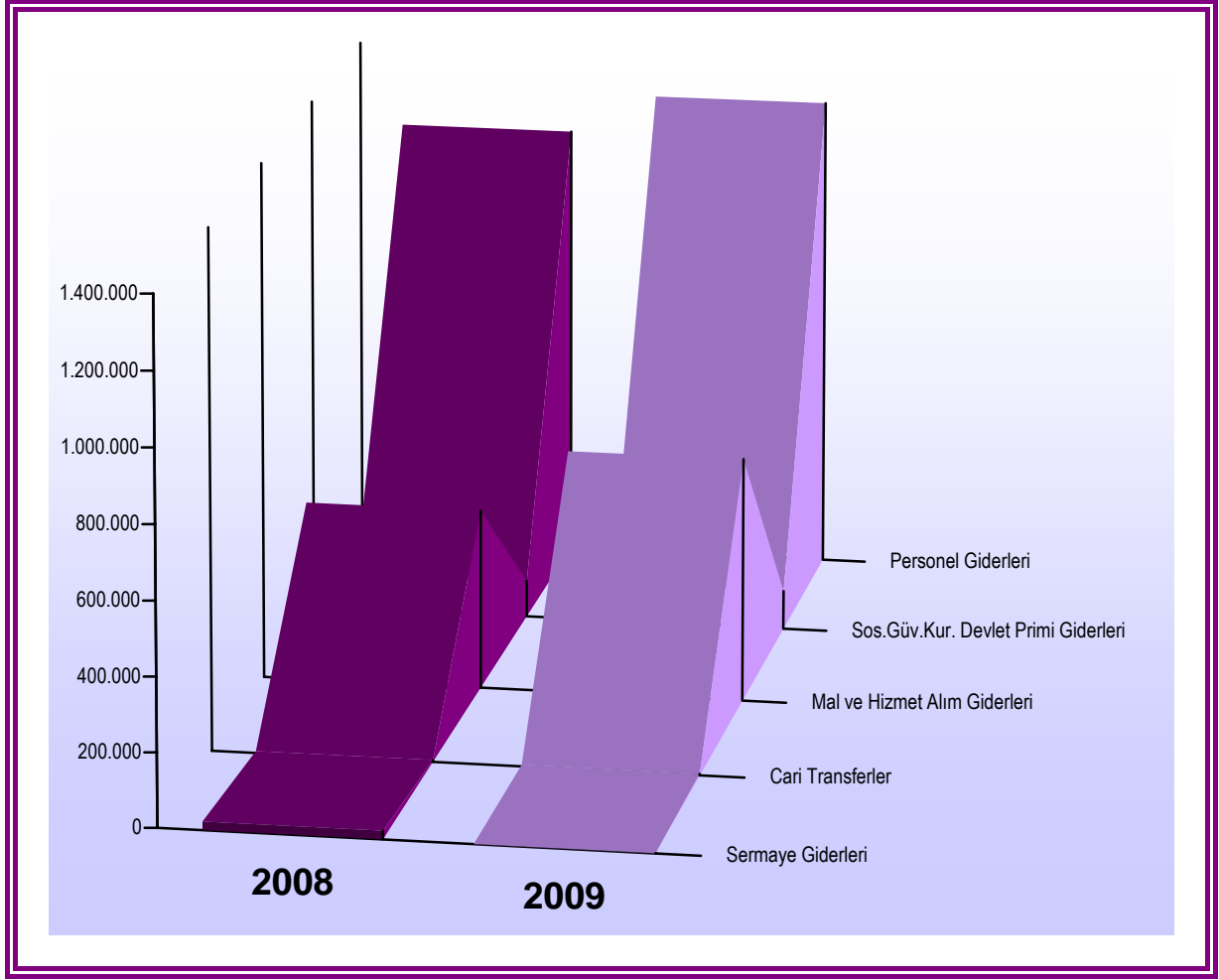
GİDERİN TÜRÜ	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ (TL)	OCAK -HAZİRAN GERÇEKLEŞME (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
PERSONEL GİDERLERİ	2.774.000	1.283.340	46
SOSYAL GÜVENLİK KUR. DEVLET PRİMİ ÖDEMELERİ	219.000	104.796	48
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	1.326.800	657.297	50
CARİ TRANSFERLER	24.000	4.082	17
SERMAYE GİDERLERİ	1.250.000	0	0
TOPLAM	5.593.800	2.049.515	37

Tablo 1-Başlangıç Ödeneklerine Göre Gider Gerçekleşmeleri

Ocak-Haziran 2009 dönemi bütçe giderleri ile Ocak-Haziran 2008 dönemi bütçe giderleri karşılaştırıldığında bütçe giderlerinde genel olarak % 15 oranında artış görülmektedir.

	Personel Giderleri	Sos.Güv.Kur. Devlet Primi Giderleri	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri
2008	1.175.333	99.321	484.143	5.201	23.249
2009	1.283.340	104.796	657.297	4.082	0

Tablo 2- Bütçe Giderlerinin 2008- 2009 Yılları İtibariyle Dağılımı



Grafik 2- Bütçe Giderlerinin 2008- 2009 Yılları İtibariyle Dağılımı

Personel Giderleri için 2009 yılında 2.774.000.-TL ödenek tahsis edilmiştir. Yılın ilk altı aylık döneminde bu ödenekten 1.283.340.-TL harcama yapılmıştır. 2008 yılının ilk altı aylık dönemine göre maaş artış oranları doğrultusunda % 9 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri için 2009 yılında 219.000.-TL ödenek tahsis edilmiştir. Yılın ilk altı aylık döneminde bu ödenekten 104.796.-TL harcama yapılmıştır. 2008 yılının ilk altı aylık dönemine göre söz konusu giderlerde maaş artış oranları doğrultusunda % 6 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

Mal ve Hizmet Alım Giderleri için 2009 yılında 1.326.800.-TL ödenek tahsis edilmiştir. Yılın ilk altı aylık döneminde bu ödenekten 657.297.-TL harcama yapılmıştır. 2008 yılının ilk altı aylık dönemine göre söz konusu giderlerde % 36 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

Cari Transferler için 2009 yılında 24.000.-TL ödenek tahsis edilmiştir. Yılın ilk altı aylık döneminde bu ödenekten 4.082.-TL harcama yapılmıştır. 2008 yılının ilk altı aylık dönemine göre söz konusu giderlerde % 22 oranında bir azalma gerçekleşmiştir.

Sermaye Giderleri için 2009 yılında 1.250.000.-TL ödenek tahsis edilmiştir. Yılın ilk altı aylık döneminde bu ödenekten harcama yapılmamıştır. Sermaye giderlerinde herhangi bir harcama görülmemesinin nedeni sözleşmeye bağlanan projeler için henüz hak ediş ödemesi yapılmamasıdır.

II) OCAK-HAZİRAN 2009 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

a) Araştırma Projeleri

2009 yılı içerisinde Genel Müdürlüğümüzce;

-“Aile Eğitiminde Müfredat ve Materyal Geliştirme Projesi”

-“Türkiye’de Aile Değerleri Araştırması”

-“Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları Araştırması”

Başlıklı Araştırma Projelerinin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

27.05.2006 tarih ve 26180 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar”ın “Doğrudan Temin” başlıklı 11 inci maddesinde, ihtiyacın kamu kuruluşlarından, üniversitelerden ve/veya araştırma gruplarından temin edilecek

olması durumunda araştırma, etüt, proje ve film alımlarının doğrudan temin yolu ile sağlanabileceği belirtilmektedir.

Ayrıca, söz konusu maddede Genel Müdürün teklifi üzerine ilgili Bakan tarafından onaylanan eşik değeri aşmayan araştırma, etüt, proje, film alımları ile bunlara ilişkin mal ve hizmet alımlarının doğrudan temin yolu ile sağlanabileceği belirtilmektedir.

Bu çerçevede 2009 yılında yapılması planlanan araştırma projelerinin “doğrudan temin” ile gerçekleştirilmesine karar verilerek, söz konusu projeler sözleşmeye bağlanmış ve Çalışma Takvimleri kabul edilmiştir.

Aile Eğitiminde Müfredat ve Materyal Geliştirme Projesi:

Toplumların çekirdeğini oluşturan aile, neslin devamı, çocukların bakımı ve yetiştirilmesi, yeni nesillere kültürel kimliğin, dinî ve ahlakî değerlerin kazandırılması, tarihsel ve toplumsal bilincin aktarılması, sevgi, saygı ve hoşgörü esasına dayanan tutum ve değerlerin yerleştirilmesi gibi temel fonksiyonları üstlenen ve yerine getiren evrensel bir kurum olma özelliğiyle toplumda ikamesi olmayan hayati öneme haiz bir birim olarak, her çağın ve her toplumun en temel sosyal bir kurumu olarak varlığını sürdürmektedir.

21. yüzyılda yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, sanayileşme, giderek artan kentleşme, iç ve dış göç hareketleri, toplumsal hayatta birçok sorunu çözerken, birçoğunu da beraberinde getirmektedir. Aile kurumu bu değişimler karşısında yer yer zayıflama eğilimi göstermekte, bazı koşullarda da parçalanma süreci yaşamaktadır. Temel fonksiyonlarını yerine getiremeyecek kadar zayıflayan aile yapısı toplumsal yapıda da olumsuzluklara yol açmaktadır. Geçmişte kolaylıkla ulaşılan informal sosyal destek ve bilgi kaynaklarına ulaşımın güçleşmesi de ailelerin desteklenmesini gerektirmektedir. Eskiden aileler gereken desteği geleneksel olarak geniş aile yapısında büyüklerden, akraba çevresinden, komşulardan ve toplum liderlerinden (öğretmen, muhtar, din adamı vb.) sağlamaktaydı. Sanayileşme ve kentleşme ile birlikte yaşanan sosyal değişim kişiler arası iletişim, evlilik, ebeveynlik ve çocuk bakımı ile eğitimi konusunda bilinçlenme ve bilgilenmeyi zorunlu hale getirmiştir. Aileler, yaşamlarının her döneminde karşılarına çıkan şartlarda donanımlı ve

sorun çözüme yeteneği geliştirmeye gereksinim duymaktadırlar. Aile eğitim ve destek programları ailelerin bu gereksinimini karşılamaktadır.

Aile eğitim programları, bireylerin iletişim konusundaki becerilerini, evliliğe ilişkin bilgi ve donanımını, ebeveynlik becerileri ve bilgilerini geliştirip çocuk gelişimine ilişkin sağlıklı tutum ve davranışları ve ailelerin yaşadığı sorunlarla başa çıkma yöntemlerini öğrenme ile deneyimlerini geliştirmeye odaklanmış programlardır. Aile eğitimi, aile bireylerinin beden ve ruh sağlığı gelişimini, aile içi ilişkileri ve etkileşimi desteklemeyi, iyileştirmeyi ve sürdürmeyi sağlayan bir süreç ve hizmettir. Bu bağlamda bakıldığında; aile eğitimi ile birlikte aile bireylerinin her birinin etkili yaşam becerilerini geliştirmeleri ve yaşam kalitelerini yükseltmeleri hedeflenmekte ve beklenmektedir. Nitekim Anayasa da devlete aileyi destekleme görevini vermektedir.

Ülkemizde aileye yönelik eğitim programları, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel kuruluşlar tarafından yürütülmektedir. Bu kurum ve kuruluşlar arasında farklı düzeylerde işbirliği yapılmakla birlikte üst düzeyde bir eşgüdüm bulunmamaktadır. Ayrıca, bu alanda derinlemesine ihtiyaç analizi çalışmaları da yapılmış değildir. Aynı şekilde uygulanan programların bir kısmında yerel ihtiyaçların dikkate alınmadığı ve toplumumuza ve kültürümüze özgü sorunları kapsamadığı ifade edilebilir. Ülkemizde uygulanan aileye yönelik eğitim programlarının müfredatında çocuk eğitimi odaklı bir yaklaşım söz konusudur. Ancak aile eğitimlerinde hedef kitle sadece ebeveyn olmaktan çıkarılarak başta evlilik hazırlığı yapanlar olmak üzere toplumun tüm kesimlerine uygulanacak şekilde müfredat geliştirilmesine ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Uygulanan programlarda özellikle anne olmak üzere ebeveynlere çocuk eğitimi verilmektedir. Aile Eğitimi Programlarında evlilik içi iletişim, evlilik ilişkileri ve sorun çözme biçimleri, aileler arası ilişkiler, aile sağlığı, aile ekonomisi/tüketim kültürü, aile ve iletişim araçları, ailede madde kullanımı vb. konuların da müfredat içeriğinde yer alması gerekli görülmektedir.

2009 yılı için planlanan aile eğitimi projesi ile giderek karmaşıklaşan ve değişen dünyada karşılaşılan sorunları çözmekte yetersiz kalan bireylerin aile kurumuna önem vermeye ve gerekli değerlerin aktarılmasına yönelik tutum ve davranışlarının geliştirilmesi, toplumda ve aile yaşantısında karşılaşılan sorunlara etkili çözüm yollarının üretilmesi, verimli birliktelik ve birlikte yaşam kalitesini üretecek yeterliliklerin kazandırılmasını hedefleyen eğitim programlarının ve materyallerinin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesini içeren bir model ortaya konacaktır.

Türkiye’de Aile Değerleri Araştırması:

Türk aile değer sisteminin araştırılması ve saptanması bu projenin temel amacıdır.

Avrupa Birliği ile müzakere süreci yaşadığımız şu günlerde “değerlerin değişimi” en çok gündeme gelen konuların başında yer almaktadır. İşte bu sebeple, araştırmanın objesi hem toplumun temeli hem de sosyalleşmenin kaynağı olan “aile” olarak ele alınmalıdır. Böylece, bir yandan ülkemizde son yirmi-yirmi beş yılda cereyan eden değişimin kalıcı yansımalarını daha somut olarak görmek mümkün olacak, diğer yandan da toplumun ekonomik, sosyal, kültürel, dini ve siyasal geleceği konusunda bize önemli açılımlar sağlanabilmiş olacaktır.

Toplumda meydana gelen değişiklikler sonucunda aile yapısında, işlevlerinde önemli değişiklikler yaşanmaktadır. Toplumda meydana gelen değişikliklere kimi aileler başarılı bir şekilde uyum sağlayabilirken, kimi aileler bu uyumu gerçekleştirmede sorunlarla karşı karşıya gelmekte ve sosyal işlevselliğini sürdürmekte zorlanmaktadırlar. Bu proje ile Türk ailesindeki değer sisteminin bu dinamik yanını saptayarak ailelerdeki değer sistemini güçlendirecek destekleyici bir model geliştirilmesi sağlanacaktır.

Ailenin işlevleri genel olarak; neslin ve dolayısıyla toplumun devamını sağlama, üyelerin sosyalleşmesi, ekonomik bir ünite olarak toplumsal yapıya katkıda bulunma, üyeleri arasında manevi birliktelik ve doyumun sağlanması

olarak ele alınabilir. Ailenin işlevlerini sağlıklı olarak sürdürmesi sonucunda, daha sağlıklı bir psiko-sosyal çevre oluşabilecek ve bunun sonucunda toplumun iyilik haline katkı sağlanabilecektir. Toplumun en temel birimi olan ailelerin sağlıklı olması toplumsal yaşamın da sağlıklı olması anlamına gelmektedir.

Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları Araştırması:

Bilindiği gibi aile, bireyle toplum arasındaki bağı kuran ve toplum hayatının temelini oluşturan bir sosyal kurumdur. Bireyler, bir aile içinde dünyaya gelirler ve kimliklerinin en temel yönlerini aile içinde kazanırlar.

Aile kurumunun, toplum hayatında yerine getirdiği en temel iki işlev, çocukların bakımı ve yetiştirilmesi ile bireyler arasında duygusal, psikolojik ihtiyaçların karşılanmasıdır. Aile kurumunca yerine getirilen bu temel işlevlerin toplum hayatında önemli bir yeri bulunmaktadır.

Toplumunu oluşturan bireyler, sosyalleşme sürecine, bir aile içinde başlarlar ve kişiliklerinin ve bireysel özelliklerinin önemli bir bölümünü burada kazanırlar. Bu nedenle, ailede çocuk eğitimi ile ilgili olarak ebeveynlerin tutum ve davranışları ile bilinç düzeyleri, bir toplumun özelliklerini belirleyecek derecede önemli bir konu niteliğindedir.

Öte yandan, aile içinde bireylerin birbirleriyle ilişkilerinin sağlıklı olması, bir toplumun sağlıklı olmasını etkileyecek en önemli unsurlardan birisidir. Sağlıklı bir toplumu, ancak sağlıklı ailelerle birlikte düşünebiliriz. Dolayısıyla aile içinde eşler arasındaki ilişkilerin yakından tanınması ve var olan sorunların bilinmesi, ailelerin hukuk, tüketici davranışı, çevreyle ilişkiler, konularında bilgi ve bilinç düzeylerinin araştırılması toplum ilişkilerinin iyileştirilmesine dönük uygulamalar ve eğitim çalışmaları açısından önem taşımaktadır.

Araştırmada aile ve toplum hayatının bu çok temel yönleri ile ilgili verilerin elde edilmesi ve aile ile ilgili politika, hizmet ve eğitim uygulamalarına veri sağlanması amaçlanmaktadır.

b) Basılı Yayınlar

Aile ve Toplum Dergisinin 2009 yılına ait ilk sayısı ile “Boşanma Nedenleri Araştırması” ve “Çocuklara Yönelik Programlar ve Bu Programlarda Yayımlanan Reklâmların İçerik Analizi Araştırması” isimli kitaplar basılmıştır.

c) Toplantılar

** “Yurtdışında Yaşayan Ailelerin Sorunları ve Çocukların Velayet Hakkının Kaybedilmesi” üzerine gerçekleştirilen proje kapsamında Mart 2009’da Almanya’da, Nisan 2009’da Danimarka, Hollanda ve Belçika’da yapılan toplantılara katılım sağlanmıştır.*

** Bir toplumsal kurum olarak “aile”nin sosyal istikrar, toplumsal gelişim ve ulusal güç konularında kilit rol oynamakta olduğunu ve bu yüzden yaşam standartlarının yükseltilmesi, daha iyi eğitim ve sağlık bakımının temin edilmesi, bireysel imkânların genişletilmesi ve güçlendirilmesi gerektiğini ve bu amaçla uluslararası platformda aile ile ilgili konuların, politikaların ve uygulamaların tartışılması gerektiğini savunan Dünya Aile Örgütü (WFO) bu amaçlarla 2004’ten beri her yıl düzenli olarak farklı ülkelerde “Dünya Aile Zirvesi” düzenlemektedir. Genel Müdürlüğümüz (ASAGEM) ve Dünya Aile Örgütü (WFO) işbirliğinde 2009 Aralık ayı içerisinde Türkiye’de yapılması planlan "Dünya Aile Zirvesi +5"’in hazırlık çalışmaları çerçevesinde ASAGEM ve WFO heyeti, taraflar arasındaki yükümlülük ve sorumlulukları belirlemek amacıyla 2-4 Mart ve 13-15 Mayıs 2009 tarihlerinde hazırlık toplantıları gerçekleştirmiştir. Toplantı çalışmaları kapsamında Dünya Aile Örgütü Heyeti ve Genel Müdürlüğümüz Dış İlişkiler Dairesi müzakere ve gözden geçirme çalışmaları yapmıştır. 14.05.2009’da Bakanımız Sayın Selma Aliye KAVAF, Genel Müdürümüz Doç.Dr. Ayşen GÜRCAN ve Dünya Aile Örgütü Başkanı Dr. Deisi KUSZTRA, Dünya Aile Zirvesi +5’e ilişkin ortak bir basın toplantısı*

düzenlemişlerdir. Birleşmiş Milletler Türkiye Daimi Temsilciliğiyle yapılmış olan görüşmeleri müteakiben 15.05.2009'da "Birleşmiş Milletler Uluslararası Aile Günü" olmasına atfen Dünya Aile Örgütü ve Genel Müdürlüğümüz arasında Zirve'ye ilişkin Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

** 16-17 Haziran 2009 tarihlerinde Avusturya Viyana'da Avusturya Hükümetinin ev sahipliğinde gerçekleştirilen "Aileden Sorumlu Bakanlar Konferansı" ve öncesinde aynı toplantıya ait uzmanlar komitesi toplantısı ve irtibat görevlileri komitesi toplantısına katılım sağlanmıştır. "Çocuk Sahibi Olmayı Teşvik Edici Kamu Politikaları: Toplumsal, Ekonomik ve Kişisel Faktörler" temalı 29. dönem Aileden Sorumlu Bakanlar Konferansına Avrupa Konseyine üye olan 47 ülkenin kadın, aile ve çocuktan sorumlu Bakanları/üst düzey temsilcileri katılmıştır. Söz konusu konferans kapsamında "Aile Dostu politikalar: Optimal Çerçeve İçin Alınacak Tedbirler" başlıklı 2. Genel Oturumda Sn. Bakanımız Selma Aliye KAVAF tarafından ana konuşma yapılmıştır. Toplantı sonunda üye ülkelerin uzmanlarından oluşan komitenin hazırlamış olduğu Nihai Deklarasyon metni üye ülkelerce kabul edilmiştir.*

III) TEMMUZ-ARALIK 2009 DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİ VE HEDEFLER

İkinci altı aylık dönemde, Genel Müdürlüğümüzce bu raporda belirtilen görevler yerine getirilmeye devam edilecektir.

Genel olarak ifade etmek gerekirse "01-Personel Giderleri", "02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri", "Cari Transferler" ile "06-Sermaye Giderleri" için mevcut ödeneğin yılsonuna kadar yeterli olacağı düşünülmektedir.

"03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri" içinse kesintili başlangıç ödeneğinin yeterli olmaması nedeniyle ek ödeneğe ihtiyaç duyulmaktadır.

IV) TEMMUZ-ARALIK 2009 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLECEK FAALİYETLER

a) Araştırma Projeleri

Sözleşmeleri imzalanan ve çalışma programları kabul edilen;

-“Aile Eğitiminde Müfredat ve Materyal Geliştirme Projesi”

-“Türkiye’de Aile Değerleri Araştırması”

-“Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları Araştırması”

2009 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

b) Basılı Yayınlar

Temmuz-Aralık 2009 döneminde Aile ve Toplum Dergisinin diğer sayıları yayınlanacaktır. “Türkiye’de Aile Mahkemelerinin Uygulaması ve Uygulamanın Değerlendirilmesi” ve “Çocuk, Suç ve Sokak” isimli kitapların basım süreci devam etmektedir.

c)Dünya Aile Zirvesi +5

4-6 Aralık 2009 tarihinde İstanbul’da yapılması planlanan Dünya Aile Zirvesi +5’e ilişkin II. Hazırlık toplantısı sonucunda Zirve teması netleşmiştir. Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey (ECOSOC) ile çalışmalarını paralel bir şekilde sürdüren Dünya Aile Örgütü’nün zirve temalarını da ECOSOC tarafından her yıl “Binyıl Kalkınma Hedefleri” temel alınarak belirlenen çalışma temasıyla ilintili olarak belirlemesinden kaynaklı olarak, ECOSOC Yüksek Düzey Bölümü’nün “Günümüzde Küresel ve Ulusal Trendler ve Tehditlerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesine Etkisi” olan 2010 Teması Dünya Aile Zirvesi +5’in “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi” başlığına referans olarak yer almaktadır. Söz konusu zirveye ilişkin hazırlık çalışmaları tarafların karşılıklı olarak yer aldığı toplantılarla sürdürülmektedir.

d) Web Sayfası Alan Artırımı Projesi

Kurumumuz web sayfasının Başbakanlığın 27 Ocak 2007 tarihli ve 2007/4 sayılı Genelgesi ve eki "Kamu Kurumları İnternet Sitesi Kılavuzu"nda belirlenen standartlara ulaştırılabilmesi amacıyla öncelikle web sayfası alanının artırılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

e) Sgb.net Sistemi

Maliye Bakanlığında uygulanmakta olan "Sgb.Net Sistemi"nin Genel Müdürlüğümüzde uygulamaya konulmasıyla; ilgili mevzuat hükümleri gereğince hazırlanması gereken raporların daha sağlıklı bir şekilde alınması ve kurum içi işlemlerin daha kısa sürede sonuçlandırılması sağlanacaktır. Harcamacı bir idare olarak Genel Müdürlüğümüzün tüm mali işlemlerini elektronik ortama taşımak suretiyle ölçülebilir, analiz edilebilir, kontrol edilebilir ve daha iyi yönetilebilir bir yapı oluşturulması mümkün olacaktır. Temmuz-Aralık 2009 döneminde bu sistemin işlerliğini sağlamak amacıyla donanım alımı gerçekleştirilecektir.